

Olha HARMATIY

Narodowy Uniwersytet „Politechnika Lwowska”, Ukraina

Umiejętność korzystania z mediów dzisiaj jako kompetencja społeczna oraz życiowo potrzebna umiejętność osobista: przykład Ukrainy

W warunkach globalizacji i funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego media masowe wpływają na percepcję otoczenia, co powoduje aktualność edukacji medialnej we współczesnym świecie. Niejednokrotnie media jednak dokonują przekazu o faktach i wydarzeniach porzucając przy tym nutę obiektywizmu obiegu informacji. Zatem można wskazać, iż realny obraz świata często nie pokrywa się ze swoim odbiciem w mediach. Dzisiaj pole informacyjne jest przepełnione „fejkami”, informacją nieprawdziwą, niezweryfikowaną. Ponadto taki przepływ informacji ciągle narasta. Nasilają się próby manipulowania społeczeństwem, kształcenia poglądów ludzi w potrzebnym „różnym graczom” kierunku. Dlatego, by nie ulegać presji manipulacji potrzebna jest świadoma edukacja medialna, myślenie krytyczne i kompetentność medialna.

Edukacja medialna to dziedzina powołana na potrzeby konsumentów, by dokonywać eksploracji informacji mając swoisty zestaw narzędzi do samoobrony oraz w celu nauczania krytycznego postrzegania komunikatów medialnych. Nieodłącznymi składnikami skutecznej i efektywnej edukacji medialnej są wiedza i rozumienie zasadniczych mechanizmów funkcjonowania środków masowego przekazu oraz metod deformacji rzeczywistości, a także nauka o zasadach funkcjonowania i mechanizmach oddziaływania mediów. Jak zauważają pedagodzy i naukowcy, celem edukacji medialnej jest wzrost kompetencji medialnej konkretnej osoby oraz społeczeństwa w ogóle w celu adekwatnego rozumienia i interpretacji produktu medialnego, stworzenie umiejętności analizowania oraz oceny medialnego kontentu (Ivanov, Voloshenyuk, Rizun 2013, s. 22–23). Edukacja medialna jest jednym ze współczesnych sposobów kształcenia zapotrzebowania na jakościowy kontent medialny.

W kontekście zaistniałej sytuacji społeczno-politycznej Ukrainy, biorąc pod uwagę narastający poziom agresji informacyjnej ze strony Rosji, społeczeństwo ukraińskie szczególnie potrzebuje tych umiejętności. Nasila się również faza korporacyjnej oraz politycznej kontroli nad podstawowymi środkami masowego

przekazu. Co więcej, umiejętności korzystania z mediów znajdują szerokie zapotrzebowanie w działalności profesjonalistów. Współczesny szybki rozwój informacyjnych i komunikacyjnych technologii, wzmocnienie roli społecznej wymusza świadome, kompetentne i profesjonalne przygotowanie do wykorzystania mediów we wszystkich dziedzinach życia. Przecież zbiór, analiza i rozpowszechnienie informacji, dyskusja o aktualnych kwestiach, przemyślenie zdarzeń, popieranie myśli i pozycji są nieodłącznymi składnikami działalności każdego człowieka.

Jest oczywiste, że w epoce globalnych technologii informacyjnych środków masowego przekazu (przede wszystkim media elektroniczne i telewizja) stają się istotnym narzędziem wpływu i często używaną bronią w kierowaniu konfliktami, zwłaszcza wojennymi. Informacyjny aspekt nowoczesnych konfliktów jest planowany sumiennie i rzetelnie. Media grają coraz większą rolę w pojawieniu się konfliktów, ich przejściu, zakończeniu albo odwrotnie – „rozdmuchiowaniu”. W ten sposób wojna (w określeniu maksymalnej eskalacji masy konfliktowej) trwa nie tylko w miejscowości, lecz także na stronach i ekranach mediów. Ilustracja konfliktu oraz przedstawienie wojny jako jednego z jej przejawów jest niemniej istotne niż wojna jako taka. Prawdziwa wojna to wojna informacji.

Przebieg współczesnych konfliktów jest uwarunkowany „żołnierzami” medialnymi – środkami masowego przekazu. Polski naukowiec Jolanta Darczewska zaznacza, że „[...] przestrzeń informacyjna jest głównym polem bitwy” (Darczewska 2014, s. 8). Dzisiaj żadna akcja nie jest możliwa bez informacyjnego przygotowania i medialnej asysty. Ukraiński naukowiec Heorhiy Poczepcow zauważa, że „[...] w ostatnich latach mięśniowe komponenty informacyjne zauważalnie się zwiększyły”. Jedną z przyczyn tego jest rozpowszechnienie sieci socjalnych. We współczesnym świecie hybrydo-informacyjnego wpływu, rozpowszechnienia fejków i dezinformacji trzeba przede wszystkim rozwijać myślenie krytyczne albo sztukę analizy kontentu (Ishchenko 2018, s. 6). Dziś trwa globalna bitwa na interpretację rzeczywistości. Gwarancją sukcesu w niej jest umiejętne wykorzystanie środków masowego przekazu.

Istotność edukacji medialnej we współczesnym świecie jest uwarunkowana tym, że uczy ona krytycznie rozumieć wiadomości medialne. Wiedza i rozumienie mechanizmów funkcjonowania środków masowego przekazu oraz zasięgów, gdzie zjawia się deformacja informacji, są nieodłącznymi częściami efektywnej edukacji medialnej. Amerykańscy eksperci medialni Cyndy Scheibe i Faith Rogow zauważają, że kompetencja medialna jest wynikiem medialnej edukacji, przy której człowiek dostaje umiejętności analizy i oceniania materiałów medialnych (Scheibe, Rogow 2017, s. 26).

Zorientowany medialnie konsument rozsądnie zarządza własnymi potrzebami medialnymi, umie adekwatnie i wszechstronnie przyswajać teksty medialne, wyjaśniać wiarygodność informacji, rozumie jak odróżniać propagandę od faktów, rzeczywistość od jej symulacji wirtualnej, umie rozszyfrowywać mani-

pulacje, orientować się w przepływach informacyjnych współczesnego zglobalizowanego społeczeństwa. Zatem, kompetencję medialną można traktować jako zintegrowaną charakterystykę osobowości, jaka opiera się na całości motywów, wiedzy i umiejętności, które mogą gwarantować bezpieczne i efektywne zachowanie w przestrzeni medialnej oraz świadomą konsumpcję produkcji medialnej.

Warto zauważyć, że w roku 2010 Ukraina zatwierdziła Koncepcję wprowadzenia edukacji medialnej. Dzisiaj jest to jedynym państwowym dokumentem w sferze mediów. Koncepcja definiuje główne zadania, zasady i priorytety rozwoju edukacji medialnej oraz formy i etapy jej wprowadzenia na Ukrainie. Ukraińskie i zagraniczne doświadczenie tego rozwoju oraz zmiana społeczno-politycznych realiów zmusiły do przegłędnięcia przywołanej koncepcji i wypracowania jej nowej redakcji. Więc w roku 2016 uchwalono nową Koncepcję wprowadzenia edukacji medialnej na Ukrainie, co ma na celu formować kompetencję medialną, opierać się agresji informacyjnej, sprzyjać rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego.

W Koncepcji jest zaznaczone, że aktywny rozwój nowoczesnych informacyjno-komunikacyjnych technologii i mediów wymaga od wszystkich obywateli celowego przygotowania do ich bezpiecznego i wprawnego zastosowania. W przyszłości społeczeństwo coraz więcej będzie posługiwać się informacyjno-komunikacyjnymi technologiami. Coraz więcej wolnego czasu obywatele Ukrainy zapełniają interakcją z różnymi media – Internetem, telewizją, kinem, książką, prasą czy radiem.

Głównym celem Koncepcji jest wprowadzenie edukacji medialnej na Ukrainie, co oznacza pomoc w rozwinięciu efektywnego systemu edukacji medialnej jako podstawy humanitarnego bezpieczeństwa państwa, konsolidacji i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, oporu zewnętrznej informacyjnej agresji oraz pomocy w przygotowaniu młodego do skutecznej i bezpiecznej interakcji z nowoczesnymi masowymi mediami, formowania kompetencji i kultury medialnej przez obywateli, zgodnie z ich indywidualnymi predyspozycjami i potrzebami.

Zgodnie z Koncepcją, edukacja medialna jest częścią procesu edukacyjnego, której celem jest formowanie w społeczeństwie kultury medialnej, przygotowanie człowieka do efektywnej i bezpiecznej interakcji ze wszystkimi nowoczesnymi masowymi mediami, zarówno tradycyjnymi (telewizja, radio, kino, prasa), jak i nowymi (Internet, telefonia komórkowa).

Kompetencja medialna jest związana z umiejętnością korzystania z informacyjno-komunikacyjnych urządzeń, komunikowania i spełniania się za pomocą środków medialnych, otrzymywania potrzebnych informacji, krytycznego spostrzegania informacji medialnych, rozróżniania rzeczywistości i jej wirtualnej symulacji, rzeczywistości wirtualnej, która jest skonstruowana przez media.

Kompetencja medialna gwarantuje rozumienie politycznych, ekonomicznych i socjokulturalnych warunków działalności mediów, efektywną interakcję

z przestrzenią medialną, umiejętność formowania nowych elementów kultury medialnej, bycie użytkownikiem i przekaznikiem medialno-kulturowych wartości, realizowania własnej pozycji obywatelskiej.

Medialno-informacyjne bezpieczeństwo osobowości jest częścią bezpieczeństwa humanitarne, zapewnienia wygodnych dla osobowości odczuć we współdziałaniu z przestrzenią medialnej dla realizacji życiowych wartości i celów. Medialno-informacyjne bezpieczeństwo jednostki jest zapewniane, z jednej strony, zapobiegawczymi krokami państwa, a z innej strony, uwarunkowane zdolnością każdego człowieka do obrony przed destrukcyjnym wpływem medialno-informacyjnym.

Destrukcyjny medialno-informacyjny wpływ jest wpływem traumatycznego, psychologicznie niszczącego kontentu medialnego, który ma niebezpieczną zawartość albo formę przekazu, może zaszkodzić zdrowiu i rozwojowi osobowości oraz ma znaczny poziom ryzyka medialnego.

Koncepcja zaznacza główne cele edukacji medialnej w formowaniu:

- medialno-edukacyjnej kompetencji jako kompleksu wiedzy, umiejętności, rozumienia i stosunków, które pozwalają bezpiecznie i efektywnie korzystać z mediów, rozumieć charakter kontentu i usług, wybierać świadomie, podejmować decyzje i korzystać ze wszystkich możliwości technologii oraz mediów informacyjno-komunikacyjnych, bronić siebie od informacji szkodliwej;
- immunitetu medialnego osobowości w sensie umiejętności stawiania oporu agresywnej przestrzeni medialnej i destrukcyjnemu wpływowi medialno-informacyjnemu, utworzeniu świadomej medialnie osobowości, która umie odbierać potrzebną informację, bronić się przed informacją szkodliwą oraz unikać „śmiecia” informacyjnego;
- autorefleksji i myślenia krytycznego jako mechanizmów psychologicznych, zabezpieczających świadome spożycie produkcji mediów i samodzielne regulowanie interakcji z mediami na podstawie efektywnej orientacji w środowisku medialnym oraz rozumienia swoich potrzeb medialnych, adekwatnej oceny zawartości, formy, źródła, jakości przekazania informacji, jej interpretacji krytycznej;
- twórczości medialnej dla kompetentnej autoekspresji osobowości i realizacji jej celów życiowych, formowanie patriotyzmu, identyczności ukraińskiej, spójności, solidarności, w tym dla przezwyciężenia socjalnych konsekwencji okupacji Krymu i akcji wojskowych w Donbasie, udoskonalenia komunikacji międzyosobowej i przyjazności środowiska socjalnego.

Koncepcja wprowadzenia edukacji medialnej na Ukrainie także określa formy edukacji medialnej, co znaczy formy jej realizacji na wszystkich poziomach systemu ciągłej edukacji na Ukrainie: przedszkolna, szkolna, pozaszkolna, medialna edukacja na studiach wyższych, edukacja medialna dla rodziców, edu-

kacja medialna dla dorosłych, edukacja medialna za pomocą mediów (nieformalna edukacja medialna).

Przepisy Koncepcji wprowadzenia edukacji medialnej na Ukrainie są uzgodnione i spełniają warunki rządu w aspekcie głównych dokumentów międzynarodowych w dziedzinie edukacji medialnej, zwłaszcza Deklaracji Paryskiej UNESCO, potwierdzającej znaczenie kompetencji medialnych i informacyjnych w otoczeniu cyfrowym współczesnego świata (28 maja 2014 r.), Rezolucji Parlamentu Europejskiego z 16 grudnia 2008 r. w sprawie umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym, 12 Zaleceń dotyczących edukacji medialnej (Paris Agenda or 12 recommendations for media education) z 22 czerwca 2007 r., Deklaracji UNESCO z Fezu z 17 czerwca 2011 r. Koncepcja wprowadzenia edukacji medialnej na Ukrainie opiera się na badaniu stanu kultury medialnej mieszkańców Ukrainy oraz doświadczeniu międzynarodowym w dziedzinie organizacji edukacji medialnej.

Kluczową umiejętnością kompetencji medialnej jest myślenie krytyczne. Umiejętność krytycznego myślenia jest bardzo ważna. Na światowym forum ekonomicznym eksperci dołączyli myślenie krytyczne do 10 kompetencji, najbardziej cenionych teraz i takich, które będą bardzo potrzebne w przyszłości. Naukowcy uważają, że przez wielką ilość i łatwość dostępu do informacji wzrasta konieczność umiejętności jej wyboru i poprawnego tłumaczenia. Do kluczowych kompetencji przyszłości także odnoszą się: myślenie analityczne, aktywna edukacja, kreatywność, oryginalność i inicjatywność, umiejętność programowania, umiejętność rozwiązywania skomplikowanego zadania, przywództwo, inteligencja emocjonalna, systemowa analiza i ocena (The Future of Jobs Report 2018, s. 12).

Myślenie krytyczne objawia się w zdolności osobowości do obiektywnej oceny własnych myśli i rzetelnego sprawdzania swoich decyzji, niepoddaniu się wpływowi poglądów innych ludzi, umiejętności zauważania i brania pod uwagę wszystkich argumentów „za” i „przeciw” itd. Myślenie krytyczne nie ogranicza się do pewnego algorytmu, nie jest nasycone standardami i stereotypami. Oznacza rozważenie różnych podejść w podejmowaniu rozsądnej decyzji.

XXI stulecie wymaga osobowości, zdolnych orientować się w potężnych przepływach informacji, pragnących uczyć się, umiających unikać stereotypów i wyznaczonych szablonów. Zmienna codzienność potrzebuje pomysłowego i elastycznego krytycznego zrozumienia aktualnych zadań i problemów. Więc, krytyczne myślenie to to, które sugeruje, aby zdolność człowieka do samodzielnego oceniania aspektów rzeczywistości, myśli i twierdzenia, umiejętności widzenia pozytywnych i negatywnych aspektów oraz pragnienie optymalnego rozwiązania problemów, przeglądu i oceny tradycji, stereotypów, dogmatów, stała się centralnym pojęciem kompetencji medialnej.

Myślenie krytyczne można uważać za antidotum kontroli nad myślami. Może ono pomóc każdemu w rozpoznaniu propagandy i przez to zapobiec jej

przetwarzaniu, rozważyć mylne podstawy argumentacji, wykryć możliwe oszustwo, zrozumieć, czy źródło informacji jest warte zaufania oraz właściwie rozważyć każdą decyzję. W czasy wojny informacyjnej tylko myślenie krytyczne może uratować naszą świadomość od manipulacyjnego wpływu wszechmocnych mediów (Horokhova 2014, s. 238).

Scheibe i Rogow próbują skoncentrować uwagę na pięciu głównych składnikach myślenia krytycznego w ramach nauczania kompetencji medialnej. Są to:

- 1) Ciekawość i chęć do badania. Ci, którzy mają zdolność krytycznego myślenia, chcą dowiadywać się więcej, odrzucają niezmiernie uproszczenia i zbierają wszystkie wiadomości, które będą pomoce w formułowaniu wniosków.
- 2) Ciągłe zanurzenie w proces badania. Osoby cechujące się myśleniem krytycznym otrzymują, analizują i oceniają informacje, co pozwala im wysnuwać odpowiednie wnioski, adekwatnie do których koryguje się zachowanie albo uzasadnia się podjęcie decyzji. Oni rzetelnie badają wiadomości, z którymi zgadzają się, oraz ci, którzy nie wzbudzają w nich zaufania.
- 3) Podstawowy sceptycyzm. Osoby myślące krytycznie zawsze szukają założeń i motywów w zadeklarowanych wypowiedziach.
- 4) Uznanie dokumentacji. Osoby myślące krytycznie zdolne są odróżniać fakty i myśli. Szukają i oceniają dowody, korzystają z logiki, by uzyskać wyniki.
- 5) Elastyczność i bezstronność. Osoby cechujące się myśleniem krytycznym są świadome własnych uprzedzeń, są zdolne zmieniać własne myśli, kiedy zjawiają się odpowiednie fakty, a także regularnie otrzymują informacje z różnych źródeł. (Scheibe, Rogow 2017, s. 66).

Umiejętność odróżniania propagandy jako celowe pragnienie pewnych grup społecznych albo liderów wpływa na świadomość masową, wyjaśnia różnicę między faktami wiadomymi a tymi, co podlegają przeglądowi, wyznacza wiarygodność źródła informacji, sprowadza dopuszczalne i niedopuszczalne osądy, ustala główną i drugorzędną informację, zaangażowanie twierdzeń, niewiarygodne argumenty, sprzeczność logiczną.

Naukowiec ukraiński Serhiy Terno wyznacza główne cechy myślenia krytycznego.

Po pierwsze, myślenie krytyczne jest myśleniem niezależnym, ono ma charakter indywidualny.

Po drugie, informację warto negocjować jako początkowy, ale w żadnym przypadku nie końcowy punkt myślenia krytycznego. Wiedza stwarza motywację, bez której człowiek nie jest zdolny myśleć krytycznie. Dlatego, żeby produkować myśli, trzeba opracować dużo informacji, teorii, faktów, idei itd.

Po trzecie, myślenie krytyczne wynika z pytań, formułowania i wyjaśnienia kwestii, które trzeba rozwiązać. Myślenie krytyczne jako osobliwy typ działalności umysłowej pozwala na obiektywne ocenianie zaproponowanego modelu zachowania albo punktu widzenia.

Po czwarte, myślenie krytyczne oznacza przekonujące argumenty. Osoba, która myśli krytycznie, dobiera gruntowne dowody, a także rozumie, że są różne sposoby rozwiązania problemu i potrafi określić logikę, i racjonalność własnej decyzji. Uznanie innych poglądów i punktów widzenia zawsze wzmacnia argumentację. Krytycznie myśląca osobowość, która ma silne argumenty, nawet zdolna stawiać opór przekonaniom i wnioskowi większości, autorytetom i tradycjom. Jest prawie niemożliwe, by móc manipulować takim człowiekiem.

Po piąte, krytyczne myślenie jest myśleniem socjalnym. Każda myśl jest wypróbowana, pod warunkiem że jest dyskutowana w społeczeństwie, tzn. dokonuje się wymiana opinii, dyskusji, kontrowersji, zrozumienie i wyjaśnienie. Ten, kto myśli krytycznie, pracuje w społeczności oraz rozwiązuje pytania większe, niż konstruowanie własnej osobowości (Terno 2012, s. 5–8).

Ukraińska edukacja medialna może i musi rozwijać umiejętności krytycznego postrzegania informacji w mediach i w Internecie, analizy wiadomości medialnych, oceny ich wiarygodności i obiektywności. Ewidentnie, kwestia kompetencji medialnej jest nieodłączną częścią państwowej strategii w dziedzinie edukacji i nauki. Również ważną częścią działalności jest rozszerzenie współpracy wykładowców edukacji medialnej z producentami mediów – od poszczególnych wypowiedzi w mediach do ciągłej systematycznej współpracy z różnymi mediami, organizacjami społecznymi, które podtrzymują ruch medialno-edukacyjny. Dziennikarze ze swojej strony mogą sprzyjać popularyzacji kompetencji medialnej. Materiały o określonej problematyce stopniowo będą dawać społeczeństwu poczucie rozumienia ważności kompetencji medialnej.

Bez wątplenia, ukraińskie media muszą brać pod uwagę współczesne tendencje i wyzwania medialne. Na przykład, rozwój Internetu i technologii, dzięki którym użytkownicy dzisiaj szukają informacji nie w jakimś konkretnym źródle medialnym, ale korzystają się z agregatorów aktualności, wyszukiwarek, sieci socjalnych. Niebezpieczeństwo takich źródeł polega na tym, że informacja stąd nie jest zweryfikowana, i ważne jest rozumienie tego i poszukiwanie mediów tradycyjnych, które poświęcają czas na weryfikację informacji. Oprócz tego Natalia Lyhaczowa, redaktor naczelny „Detektor media”, zaznacza: „Ale czy są na Ukrainie media, którym można ufać, to jest pytanie. Główną cechą ukraińskiego krajobrazu medialnego jest oligarchizacja, co jest bardzo widoczne w telewizji, kiedy w programach aktualności mogą być bronione interesy pewnych polityków”. Innymi cechami przestrzeni medialnej są zamówione materiały, „skandalizacja” kontentu (wyakcentowanie negatywu), przetworzenie kanału aktualności z przekazania faktów w transmisję czyichś interpretacji tych faktów. Jeszcze jednym poważnym problemem jest wykorzystywanie języka nienawiści i wrogości. Taka sytuacja znów udowadnia, że kompetentność medialna, wyjaśnienie manipulacyjnych możliwości mediów konsumentom środków masowego przekazu jest bardzo ważna.

Myślenie krytyczne obywateli w warunkach wyzwań informacyjno-psychologicznej wojny jest ważną częścią bezpieczeństwa państwowego. Edukowani medialnie obywatele mogą bronić się przed propagandą, wpływami informacyjnych psychologicznych operacji. Świadomość selekcji informacji oddziałuje również na ich morale i etyczną stronę przekazu treści.

Co więcej, edukacja medialna przemienia się w potężne źródło wychowania nacjonalno-patriotycznego, ponieważ przewiduje zastosowanie różnego formatu patriotycznego medialnego kontentu, krytyczne postrzeganie oraz analityczne opracowanie wiadomości środków masowego przekazu, ustalenie ich obiektywności i wiarygodności, formowania i wzmocnienia poczucia patriotyzmu (Naydonova, 2017).

Ukraińskie i zagraniczne doświadczenia działalności medialno-edukacyjnej, eksperienca w tej dziedzinie ukraińskich i zagranicznych teoretyków i praktyków demonstrują wielki potencjał kompetencji medialnej, jej aktualność i praktyczną istotność, ponieważ odpowiada ona potrzebom życiowym współczesności, sprzyja krytycznej percepcji informacji, stwarza umiejętność odróżniania prawdy od kontentu ocenzurowanego, inicjuje zdolność obrony przed wpływami manipulacyjnymi, skuteczność współdziałania z przepływami informacyjnymi, selekcji informacji i rozumienia jej, uczy adekwatnie oceniać wiarygodność i skuteczność wiadomości medialnych.

Edukacja medialna jest kompetencją społeczną oraz życiowo potrzebną umiejętnością osobowości. Stanowi centrum wszystkich poziomów ukraińskiej edukacji, tj. edukacji przedszkolnej, szkolnej czy studiów wyższych. Tylko kompetentny medialnie konsument może „składać zamówienie” na jakościowe środki przekazu masowego, bez których istnienie społeczeństwa demokratycznego nie jest możliwe.

Bibliografia

- Darczewska J., *The information war on Ukraine. New challenges*, „Cicero Foundation Great Debate Paper” 2014, nr 14/08.
- Horokhova I., *Znaczenie krytycznego myślenia dla nowoczesnego społeczeństwa i edukacji*, „Biuletyn Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. H. S. Skovorody” 2014, nr 42.
- Ishchenko N., *Znany naukowiec Georgiy Pocheptsov powiedział, jak uchronić się przed manipulacjami*, „Kurier rządowy” 10.02.2018.
- Ivanov V., Voloshenyuk O., *Edukacja medialna i media umiejętności*. V. Rizun (red.). Kijów: Free Press Center 2013.
- Koncepcja wprowadzenia edukacji medialnej na Ukrainie (nowe wydanie)*. „Media Sapiens” 2016, https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzheniya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/.
- Naydonova L., *Aktualizacja koncepcji edukacji medialnej: co było potrzebne i jakie zmiany zostały wprowadzone*. „Media Sapiens” 2017, <http://osvita.mediasapiens.ua/>

mediaprosvita/mediaosvita/onovlennya_kontseptsii_mediaosviti_navischo_bulo_potribne_i_yaki_zmini_vneseni/.

Osztó J., *Konflikty zbrojne i media*, „Hadmernok” 2009, nr 2.

Scheibe C., Rogow F., *Media umiejętność: krytyczne myślenie w świecie multimediów*, przekł. S.Doma. Kijów: Free Press Center, Academy of Ukrainian Press 2017.

Terno S., *Metodyka rozwoju krytycznego myślenia*. Zaporizhzhya: Narodowy Uniwersytet Zaporizhzhya 2012.

The Future of Jobs Report 2018, World Economic Forum. Geneva: Centre for the New Economy and Society 2018.

Summary

MEDIA LITERACY TODAY AS A PUBLIC COMPETENCE AND VITAL PERSONALITY SKILL: A CASE OF UKRAINE

Media literacy is examined as actual and practically meaningful personal and social competence. Media literacy is the result of media education the purpose of which is adequate perception and interpretation of media reports, making of skills of analysis and estimation of media content. Ukrainian society needs such abilities, as there is corporate and political control above basic media resources. And in the conditions of challenges of an informatively psychological war media literacy of citizens becomes the important constituent of national security. Media education is characterized as a modern method of forming demand for high-quality mass-media without which democratic society is impossible. Characteristics of critical thinking within the framework of media education are found out. Targets and principles of Conception of introduction of media education in Ukraine are examined.

Keywords: media literacy; mass media; Ukraine.